

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.771/2019/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Katona Sándor, a tanács elnöke
Dr. Vaskuti András, előadó bíró
Dr. Krecsik Eldoróda, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. december 18.
Az ügy tárgya: csalás büntette
Terhelt: ...
Elsőfok: Kaposvári Járásbíróság, 2018. március 2.,
tárgyalás,
13.B.273/2017/37/I., ítélet
Másodfok: Kaposvári Törvényszék, 2019. április 16.,
nyilvános ülés,
2.Bf.135/2018/18/I., végzés
Az indítvány előterjesztője: terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára, hatályon kívül
helyezésre, eljárás
megszüntetésére

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván a Kaposvári Járásbíróság 13.B.273/2017/37/I. számú ítéletét és a Kaposvári Törvényszék 2.Bf.135/2018/18/I. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Kaposvári Járásbíróság a 2018. március 2. napján meghozott 13.B.273/2017/37/I. számú ítéletével – mely a Kaposvári Törvényszék 2.Bf.135/2018/18/I. számú végzésével 2019. április 16. napján

jogerőre emelkedett - ... terheltet bűnösnek mondta ki család büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], ezért 1 év és 2 hónap - börtönben végrehajtandó - szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte, a bíróság rendelkezett a magánfél polgári jogi igényéről, a terhelt illetékfizetési kötelezettségéről, valamint a bűnügyi költség viseléséről is.

II.

- [2] 1. A jogerős ügydöntő határozat ellen ... terhelt védője a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 649. § (2) bekezdés c) pontjára alapítva terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, mert álláspontja szerint a vádlottat nem az arra jogosult által emelt vád alapján ítélték el.
- [3] Kifejtette, hogy már az elsőfokú ítélet indokolása alapján sem törvényes a benyújtott vád. Az elsőfokú ítélet 2. oldal 1. bekezdése szerint a pótmagánvádló „jogi képviselője útján” terjesztette elő vádindítványát.
- [4] A vádindítványt a vádemeléskor hatályos (továbbiakban: korábbi Be.) 231. § (2) bekezdés c) pontja alapján a sértettnek kellett benyújtania. A „jogi képviselő útján” kifejezés nem helyettesítheti a sértetti (pótmagánvádlói) aláírást, így ugyanis adott esetben nem lehetne tisztázni a büntetőjogi felelősséget sem hamis vád esetén. A vád ezen okból tehát nem törvényes, ezért az eljárást meg kell szüntetni.
- [5] Utalt arra is, hogy e tekintetben egyébként a hatályos Be. egyértelműen fogalmaz. A 793. § (1) bekezdése szerint, ha a sértett pótmagánvádlóként kíván fellépni, a panaszt elutasító ügyészszégnél vádindítványt nyújt te. A vádindítványt tehát a sértettnek (és nem jogi képviselőjének) kell benyújtania. Ezt egyértelműsíti a (3) bekezdés is, mely szerint „a vádindítványt a jogi képviselő is ellátja aláírásával”. Az „is” szó kifejezetten arra utal, hogy a pótmagánvádlónak mindenképpen alá kell írnia a vádindítványt, és emellett a jogi képviselőjének is. Ha a törvényhozó szerint elegendő lenne a jogi képviselő aláírása, akkor csak annyi szerepelne a Be.-ben, hogy „a vádindítványt a jogi képviselő ellátja aláírásával”.
- [6] Az indítványozó szerint nem fogadható el a másodfokú bíróság azon indokolása sem, miszerint az, hogy a pótmagánvádló 2012. augusztus 9. napján jogi képviselőt hatalmazott meg, amely meghatalmazást mindkét fél saját kezűleg aláírta, pótolja a sértett (pótmagánvádló) aláírását a vádindítványon. Álláspontja szerint ez azért sem fogadható el, mert adott esetben, ha a sértett meghatalmazná a képviselőt vádindítvány benyújtására, de a jogi képviselő olyan bűncselekmény miatt emelne vádat, amit a sértett nem is akart volna a vád tárgyává tenni, és később bűncselekmény hiányában emiatt a vádlottat felmentenék, akkor nem lehetne eldönteni, hogy ki felel a hamis vád törvényes következményeiért.

- [7] Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot helyezze hatályon kívül és az eljárást szüntesse meg.
- [8] 2. A pótmagánvádló jogi képviselője az alaptalan felülvizsgálati indítvány elutasítását és a megtámadott határozat helybenhagyását indítványozta.

III.

- [9] 1. A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, melyen a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.
- [10] 2. A jelentős kárt okozó csalás büntette miatt ... ellen a Kaposvári Rendőrkapitányságon 982/2011. bü. szám alatt folyamatban volt büntetőügyben a Kaposvári Városi Ügyészség 2012. június 19. napján kelt B.1407/2011/11. számú határozatával a nyomozás megszüntetése ellen bejelentett sértetti panaszt elutasította, ezzel megnyílt a lehetősége, hogy mint pótmagánvádló terjesszen elő jogi képviselője útján vádindítványt. A pótmagánvádló jogi képviselő útján 2012. augusztus 10. napján nyújtotta be a vádindítványt az ügyben addig eljáró első fokú ügyészségnél.
- [11] 3. A jogerős ügydöntő határozat ellen a Be. 649. § (2) bekezdés c) pontja alapján eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát nem az arra jogosult által emelt vád alapján hozta meg.
- [12] A Be. 870. § (1) bekezdése szerint a Be. hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt a Be. másként szabályozza.
- [13] A Kúriának így azt kellett vizsgálnia, hogy a pótmagánvádló jogi képviselője útján benyújtott pótmagánvád - melyet kizárólag a pótmagánvádló jogi képviselője írt alá - alakilag megfelelt-e a cselekmény idején hatályos eljárási szabályoknak.
- [14] A korábbi Be. 230. § (1) bekezdés első monda szerint, ha a sértett pótmagánvádlóként kíván fellépni, jogi képviselője útján az ügyben addig eljáró első fokú ügyészségnél vádindítványt nyújt be. A korábbi Be. arról nem tartalmazott rendelkezést, hogy a jogi képviselő útján benyújtott vádindítványt a sértettnek is alá kellene írni.
- [15] A korábbi Be. 231. § (2) bekezdése tartalmazta a vádindítvány elutasításának okait, a (2) bekezdés c) pontja kifejezetten arról az esetről rendelkezett, ha a vádindítványt nem az arra jogosult nyújtotta be.
- [16] A felülvizsgálati indítvány tartalma szerint így azt is vizsgálni kellett, hogy a pótmagánvádló aláírásának hiányában a pótmagánvádló által a jogi képviselőnek adott és aláírt meghatalmazás alapján a

pótmagánvádló jogi képviselője által benyújtott vádindítványt az arra jogosulttól származónak kell-e tekinteni.

- [17] A Kúria 4/2007. BK véleménye szerint a bíróság a vádindítványt a Be. 231. § (1) bekezdése alapján alakszerű határozat nélkül fogadja el, ugyanis a tárgyalás előkészítésének szabályai sem írják elő a vádirat elfogadását, vagyis a vádlott „vád alá helyezését”. A Be. 231. § (2) bekezdés b) pontja szerint a bíróság a vádindítványt elutasítja, ha a pótmagánvádlónak (a rendelkezésben megjelölt kivétellel) nincs jogi képviselője. A Kúria arról az esetről azonban nem nyilvánított véleményt, ha a vádindítványt a pótmagánvádló nem írta alá.
- [18] E körben a Kúria az Alkotmánybíróság 14/2015. (V.26.) AB határozatban kifejtetteket vette alapul.
- [19] Az Alkotmánybíróság szerint a pótmagánvádas eljárásban a pótmagánvádló szabályszerű meghatalmazással rendelkező jogi képviselőjének a képviseleti jogosultsága az eljárás egészére kiterjed, illetve a képviselet jogkörének a bíróságok irányában történő korlátozása annyiban hatályos, amennyiben a korlátozás a meghatalmazásból kitűnik, ezért a pótmagánvádas eljárásban a pótmagánvádló szabályszerű meghatalmazással rendelkező jogi képviselőjének a vádlói szerepkörében eljáró pótmagánvádló nevében tett és a meghatalmazás kereteit túl nem lépő nyilatkozatát – további feltétel megkövetelése nélkül – a pótmagánvádló képviseletében benyújtott jognyilatkozatnak kell értékelni.
- [20] Az Alkotmánybíróság határozatában [48] azt is kifejtette, hogy a pótmagánvádló önálló fellépési (és fellebbezési) joga azt jelenti, hogy a pótmagánvádlókénti fellépésről és az eljárásban teendő jognyilatkozatokról (beleértve a fellebbezést is) a döntést ő maga hozza meg. A szakszerűség biztosítása céljából ugyanakkor a vádképviselet ellátásához szükséges cselekményeket és nyilatkozatokat – a pótmagánvádló által adott meghatalmazásban kijelölt körben – helyette és nevében (ezáltal tehát nem a pótmagánvádlótól függetlenül) a jogi képviselő teheti meg. Mindezekből az is következik, hogy addig, amíg a jogi képviselő által kifejtett tevékenység a meghatalmazás biztosította keretek között marad, soha nem önállóan jár el. Amellett, hogy ez az értelmezés van összhangban a kötelező jogi képviselet jogalkotói céljával, ez következik önmagából a képviselet szabályainak nyelvtani értelmezéséből is. A képviselet tartalma eszerint nem más, minthogy a képviselt személy „más személy útján” teszi meg jognyilatkozatát [Ptk. 6:11. § (1) bekezdés], illetve gyakorolja jogait [korábbi Be. 56. § (1) bekezdés].
- [21] Mindebből következően a pótmagánvádlónak a jogi képviselő részére adott meghatalmazáson lévő aláírása elegendő ahhoz, hogy az eljárási nyilatkozatokat és cselekményeket a továbbiakban ő a jogi képviselője útján, míg a jogi képviselő közvetlenül tehesse meg, azaz sem a korábbi Be. szabályai, továbbá sem a Kúria, sem az Alkotmánybíróság értelmezése nem kívánta meg azt, hogy az egyes jognyilatkozatokat, – ideértve a vádindítvány benyújtását is – a

pótmagánvádló aláírásával erősítse meg.

- [22] Végezetül – bár a jelen indítvány eldöntésére ez nincs kihatással – a Kúria utal a hatályos Be. 793. § (3) bekezdésében írt azon szabály értelmezésére is, mely szerint a vádindítványt a jogi képviselő is ellátja aláírásával. Ez annyit jelent, hogy amennyiben csak a sértett aláírása szerepel a vádindítvány céljából benyújtott beadványon és a sértettnek nincs jogi képviselője, akkor az indítvány valóban nem tekinthető joghatályosnak, és így ez megalapozza a Be. 794. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazását. E szabályból azonban nem következik az, hogy a sértett által adott meghatalmazáson lévő aláíráson túl a jelenleg hatályos eljárási szabályok azt a további követelményt is tartalmazzák, hogy a vádindítványt a jogi képviselő mellett a sértettnek is alá kellene írnia.
- [23] Mindezekre tekintettel a felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.
- [24] Ezért a Kúria a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kaposvári Járásbíróság 13.B.273/2017/37/I. számú ítéletét és a Kaposvári Törvényszék 2.Bf.135/2018/18/I. számú végzését hatályában fenntartotta.

Az indítvány elvi tartalma

- [25] A vádindítvány nem joghatályos, ha azt csak a pótmagánvádló által meghatalmazott jogi képviselő írja alá.

A döntés elvi tartalma

- [26] A pótmagánvádas eljárásban a pótmagánvádló szabályszerű meghatalmazással rendelkező jogi képviselőjének a képviseleti jogosultsága az eljárás egészére kiterjed, beleértve a vádindítvány – akár kizárólag általa aláírt módon történő – benyújtását is.

Záró rész

- [27] A végzés elleni fellebbezést a Be. 614 § (2) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [28] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. december 18.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Schulz Oszkárné
tisztviselő